

zvolil dobro. Ale při volbě konkrétního povolání se cesty rozdělují různými směry a všechny se mohou jevit stejně dobrými. Po dokončení gymnázia se muž nebo dívka ptá: Mám se přihlásit na univerzitu? Na jakou fakultu? Mám vstoupit do semináře? A často jsou nejistí i ti, kdo mají poradit. Proto bývá mnohdy jediným účinným prostředkem zkušenost.

Teofan Zatvorník líčí právě zmíněné přiléhavou metaforou. Vypráví, že když byl ještě chlapcem, rozmontoval budík, aby viděl, co je uvnitř. Jednalo se o dobře známé dětské, zcela zbytečné „zkoumání“. Hned vzápětí se totiž objevila pochopitelná obtíž: když budík rozmontovával, nezapamatoval si, jak jednotlivá kolečka do sebe a do otvorů zapadala. Nezbyvalo mu tedy nic jiného, než se o opětné sestavení náhodně pokoušet. Bylo zřejmé, že správný otvor pro příslušný závit nemůže být ani ten, kde by musel užit sílu, ale rovněž ani ten, kde by závit volně proklouzával. S kapkou trpělivosti našel konečně správné otvory pro osky kolečka.

Jak chápat a použít tento příklad konkrétně? Mladí muži, kteří vstoupí do semináře, jsou si svým povoláním více či méně jisti. Během prvního roku si otec spirituál, který je sleduje, zvykne vnímat různé nářky nad tím, co jim nejde. Nenechá se tím ale odradit a doporučuje: Dělej všechno tak, jak se má, a uvidíš, že pochybnosti přejdou. Když se však bohoslovec ani na konci prvního roku necítí být na svém místě, začne mít spirituál o mladíka oprávněně obavy. A když ani po druhém roce nedosáhne bohoslovec pokoje srdce, navrhne mu: „Zdá se, že zde není pro tebe to pravé místo. Běž pokojně hledat jinde.“ V seminářích se rovněž stává, že bohoslovci přijde na mysl vstoupit do nějaké řehole. Když se taková myšlenka opakuje často, moudrý představený navrhne často následně: „Zeptej se v tom klášteře, kam bys chtěl vstoupit, jestli ti tam dovolí během prázdnin nějaký čas pobýt, a poznáš lépe, zda tvoje místo bude mezi nimi. Jestliže takovou zkoušku neabsolvuješ, hrozí, že později přijdou stále výčitky z toho, že jsi měl být někde jinde, a to je velmi nebezpečné.“

Není nebezpečné přijmout ihned jakýkoli podnět?

Inspirace přichází znenadání (exaifnes, říkal Platón). Jestliže je to skvělý podnět, je třeba jej ihned přijmout, radí umělci a také někteří zbožní lidé. Ale jak poznáme, že je inspirace skutečně tak vynikající, jak se prezentuje? Není radno ihned věřit tomu, co nás nutí k rychlému rozhodování ohledně důležitých věcí. A jedná-li se o otázku povolání, pak o to více musíme již v prvním okamžiku zpochybnit to, co nás nabádá k podstatné změně. Teofanu Zatvorníkovi napsala jedna žena, že jí přišlo na mysl stát se mniškou. Teofan jí krátce odpověděl: „Chvilí posečkejte, kláštery neutečou!“ Dobrá kuchařka nevytáhne bábovku z trouby dříve, než nabude jistoty, že je dostatečně propéčená. Podobně i povolání se nemění dříve, než dozraje v myslí rozhodnutí pro nový životní stav. Uspěchaná rozhodnutí bývají nejčastěji pokušeními. Dábel, píše týž autor, má omezený čas, proto chce, aby vše proběhlo co nejrychleji. Naproti tomu Bůh jedná pokojně. Nespěchá, protože má k dispozici celou věčnost.

srov. Tomáš Špidlík – O povolání

Prameny, odkazy

Daniel J. Harrington – Evangelium podle Marka – Sacra pagina; Meinrad Limbeck – Evangelium sv. Marka – Malý stuttgartský komentář; Silvano Fausti – Nad evangeliem podle Marka; Petr Mareček – www.biblickedilo.cz;

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze ve spolupráci s Karmelitánským nakladatelstvím jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti.
Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

3. neděle v mezidobí – cyklus B

25. ledna 2015

¹⁴Když byl Jan (Křtitel) uvězněn, přišel Ježíš do Galileje a hlásal tam Boží evangelium: ¹⁵„Naplnil se čas a přiblížilo se Boží království. Obráťte se a věřte evangeliu!“ ¹⁶Když šel podél Galilejského moře, uviděl Šimona a jeho bratra Ondřeje, jak loví v moři; byli totiž rybáři. ¹⁷Ježíš jim řekl: „Pojďte za mnou a udělám z vás rybáře lidí.“ ¹⁸Ihned nechali sítě a následovali ho. ¹⁹Když popošel o něco dále, uviděl Zebedeova syna Jakuba a jeho bratra Jana, jak na lodi spravují sítě; a hned je povolal. ²⁰Zanechali svého otce Zebedea na lodi s pomocníky a odešli za ním.

Mk 1,14-20

Úvod k meditaci

Ve všech náboženstvích hledá člověk Boha, v křesťanství Bůh hledá člověka. Židovští muži si vybírali svého učitele. Oni to byli, kdo rozhodovali o tom, koho chtějí následovat a od koho se učit. Zde je tomu přesně naopak. Bůh sám prosí člověka, aby šel za ním. Nikdo mě nemůže povolat kromě něho. Nikdo však také nemůže odpovédět místo mě. Víra je vztah, který utvářím s Ježíšem, mým Pánem.

Výklad biblického textu

Kontext: Od začátku Markova evangelia jsme se dozvěděli pouze o Ježíšově křtu a pokušení na poušti. Nyní přichází místní a časové údaje týkající se počátku Ježíšova veřejného působení. Evangelista nejprve shrnujícím způsobem podává zprávu o Ježíšově misijní činnosti (v. 14n) a pak vypráví o povolání prvních učedníků (vv. 16-20).

v. 14: Kdo přijme dobrou zprávu, ten si je vědom Boží blízkosti. Ona pak působí, že člověk žije v radosti z Boží blízkosti. Ježíš přináší zprávu o Bohu, která se má stát příčinou a základem radosti člověka.

v. 15: Zde jsou zhuštěny základní pojmy křesťanského hlásání a života: evangelium, věřit, Boží království.

Ústředním bodem Ježíšova poselství je toto: Bůh je Pánem a tento Bůh je blízko. Boží vláda je trvalá a objímá všechno, není vždy zcela zřetelně patrná. Vláda Boží může být i velmi skrytá. Někdy by se mohlo zdát, jako by Boží vláda ani nebyla. Dokonce se často stává, že je přehlížena nebo i popírána.

Obráťte se – je možné rozumět doslovně. Je tomu tak, jako když se člověk nachází na cestě, která vede špatným směrem. V tomto okamžiku je třeba zcela změnit směr a vrátit se k místu, ze kterého vyšel. Člověk má původ v Bohu, od něho vyšel. Výzva k obrácení je výzvou k návratu k Bohu. Při obrácení nejde v prvé řadě o nějaké předsevzetí, které by si člověk učinil, nýbrž o novou zásadní orientaci na Boha.

1. čtení:

Jon 3,1-5.10

2. čtení:

1 Kor 7,29-31

Evangelium:

Mk 1,14-20

Srovnání:

Mt 4,12-17;

Lk 4,14-15;

Mk 6,17-18;

Gal 4,4; Ef 1,10;

Zid 1,1-2;

Mt 4,18-22;

Lk 5,1-11;

Jan 1,40-42

v. 18: Ježíš nevolá do služby ty, kteří nic nedělají, kteří lenoší a potřebují nějakou činnost – nějaké zaměstnání. Měřítkem volby při volání k následování je pouze Ježíšova vůle. On volá koho chce. Podobně jako Eliáš povolává Elišu (1 Král 19,19-21), Ježíš povolává své učedníky, ale už jim nedovoluje rozloučit se s rodiči. Ježíš tak dává najevo, že vyžaduje od člověka radikální rozhodnutí, kterému je vše ostatní podřízeno.

K tématu

Ježíš začal evangelizovat od periferií

Evangelium této neděle vypráví o začátcích veřejného Ježíšova působení ve městech a vesnicích Galileje. Jeho poslání nezačíná v Jeruzalémě, tedy v náboženském, ale také sociálním a politickém centru, nýbrž na jedné periferii, kterou židé přísné observance pohrdali, protože v onom kraji žili cizinci, a kterou prorok Izaiáš proto nazývá „Galileou pohanů“ (Iz 8,23). Je to hraniční, průchozí zóna, kde se setkávají lidé různých ras, kultur a náboženství. Galilea se tak stává symbolickým místem otevřenosti evangelia všem národům. Z tohoto hlediska se Galilea podobá dnešnímu světu, kde spolu žijí různé kultury, které se musí střetávat a setkávat. I my jsme denně ponořeni do této „Galileje pohanů“ a v tomto kontextu můžeme podléhat strachu a upadat do pokušení budovat si oplocení, abychom se cítili bezpečnější a chráněnější. Ježíš nás však učí, že dobrá zvěst, kterou přináší, není rezervována pro část lidstva, ale má se hlásat všem. Je to radostná zvěst pro ty, kdo ji očekávají, ale také pro ty, kteří možná už nic nečekají a možná ani nemají sílu něco hledat či žádat.

Počínaje Galileou nás Ježíš učí, že nikdo není vyloučen z Boží spásy, ba dokonce, že Bůh raději začíná na periferii, u těch posledních, aby dosáhl ke všem. Učí nás metodě, svojí metodě, která má obsah, jímž je Otcovo milosrdenství. „Každý křesťan a každé společenství rozlišuje, na jakou cestu je Pán posílá, ale všichni jsme zváni toto poslání přijmout. A k čemu jsme povoláni? Vyjít z vlastní pohodlnosti a mít odvahu dosáhnout všech periferií, které potřebují světlo evangelia“ (Evangelii gaudium, 20).

Ježíš začíná svoje poslání nejenom na okraji, ale také mezi lidmi, které by bylo možné označit za „spodní třídu“. Svoje první učedníky a budoucí apoštoly si nevolí ve školách učitelů Zákona, ale mezi obyčejnými a prostými lidmi, kteří se vážně připravují na příchod Božího království. Ježíš jde za nimi, aby je povolal tam, kde pracují, na březích jezera. Jsou to rybáři. Povolává je a oni jej ihned následují. Necháávají sítě a jdou s Ním. Jejich život se stává mimořádným a podmanivým dobrodružstvím.

Drazí přátelé, Pán nás volá také dnes. Pán jde cestami našeho každodenního života. I dnes, v této chvíli zde na náměstí sv. Petra prochází Pán. Volá nás, abychom šli s Ním a pracovali s Ním pro Boží království, v Galileji naší doby. Každý z vás ať pomyslí na to, že Pán dnes přichází, dívá se na mne, hledí na mne! Co mi říká Pán? Uслыší-li někdo z vás Pána, jak mu říká, „následuj mne“, ať se odváží vykročit za Pánem. Pán nikdy neklame. Ve svém srdci poslouchajte, zda nevolá k následování. Nechme se dostihnout Pánovým pohledem, Jeho hlasem a následujme Jej! „Aby radost evangelia, dosáhla končin země a žádná periferie nezůstala bez Jeho světla“.

papež František 26. 1. 2014

Rybáři a tesaři

Prvními Ježíšem povolányi učedníky byli rybáři. Může nám připadat zvláštní, kde se u Mistra bere ta náklonnost k nim. On ale nikdy nehledí na věci a na události tak, jako by byly ve své současné podobě hotové a definitivní. Všecko vidí jako znamení odkazující ještě k jiné skutečnosti. Stejně jako je on sám viditelnou podobou Otce, je i veškerá pozemská skutečnost projevem něčeho vyššího či hlubšího.

V povolání rybáře neexistuje pevný a předvídatelný vztah mezi námahou a výsledkem. Když rybář rozhodí síť, neví, jaký bude jeho úlovek. Je závislý na okolnostech. Ačkoli evangelium není nějakou příručkou umění rybolovu, ukazuje, že rybáři mohou pracovat celou noc marně. V jejich životě je spousta prostoru pro naději: rybář bez přestání doufá v dobrý úlovek, ale nikdy si nemůže být výsledkem jist.

Tesař naproti tomu nepotřebuje tolik naděje, protože téměř přesně ví, jak bude vypadat skříň, kterou vyrobí. Snad právě proto byl Ježíš tesařem – nebyl závislý na proměnlivých vnějších okolnostech a věděl, že jeho plány vyjdou. Povolává-li nás Pán, povolává nás k závislosti. Nehodlá nám dát sebejistotu, že nám zdaří všechno naše podnikání, zato si přeje, abychom neustále vyhazovali své sítě v slepé naději, že on dovolí, aby naše úsilí přineslo výsledky.

Wilfrid Stinissen – I dnes je den Boží

Proč jste vstoupil k jezuitům? Proč jste si vybral právě tento řád?“ Odpovídám vždycky stejně: nic jsem si nevybíral, přišlo to samo jako většina věcí v mém životě. Já s touto životní výzvou pouze souhlasil a jsem přesvědčen, že to bylo dobře, že jsem udělal, co jsem měl. Někteří mohou ovšem namítnout, že to není důstojné – žijeme přece v době svobody, dnes si lidé všechno vybírají sami podle vlastního gusta. Dříve bylo skoro samozřejmé, že syn přebíral zaměstnání po otci spolu s chalupou i celým sociálním prostředím. Dítě se tak učilo pořádku, tj. nevybírat si. Dnes si ale už malé děti navykají na selfservice i u stolu. Tím více se považuje za svatosvaté právo volby budoucího zaměstnání. To je pohled dnešní doby a já proti tomu samozřejmě nic nemám. Přesto je však podstatný rozdíl mezi vybíráním věcí a osob – věci se vybírají podle čistě osobního vkusu, zatímco osoby jen s oboustranným souhlasem. I k tanci si chlapec může vybrat jenom děvče, které s tím souhlasí, a děvče zase čeká, až je někdo vyzve. Duchovní povolání je rovněž oboustranná volba, dohoda mezi osobním Bohem a osobním přivolením – přitom lidská duše je vůči Bohu spíše v pozici děvčete.

Tomáš Špidlík – Duše poutníka

Synergie

Každý člověk, který přichází na svět, přijímá zvláštní povolání... Když se podíváme na nescetné množství lidí na Zemi, překvapí nás jejich rozmanitost.

Jestliže máme na mysli povolání v profánním světě, uvažování postupuje více méně následným směrem: Člověk nejdříve existuje s jistými charakteristickými rysy, schopnostmi, dary, sklony a v souladu s nimi si musí volit svoji životní dráhu. Někdy se postupuje v tomto směru téměř vědecky: Člověk se podrobuje psychologickému zkoumání svých osobnostních předpokladů, aby bylo zřejmé, jaký směr cesty k vykročení je ten správný. Před očima Božíma se ale odvíjí něco zcela opačného: Od věčnosti Bůh volá každého člověka, dává mu zvláštní povolání, pro které ho stvořil a které má uskutečnit. K tomu mu nabízí vše potřebné. Ale právě toto konkrétní zaslíbení tvoří pro povolání skutečnou zkoušku víry.

Avšak volba mezi různými možnostmi je konstantou celého našeho života.

Když se v běhu našeho života ocitneme křížovatce, ptáme se, jakým směrem se dál ubírat. Pro mytického Herkula byla otázka z hlediska teoretického jednoduchá, protože mu byla předložena obecným způsobem: musel si vybrat mezi cestou dobra a cestou zla, a nepochybně si